

NIEUWSBRIEF JUNI 2015

Beste donateurs, vrienden en belangstellenden,

Rabbi Yisroel ben Eliezer (1698-1760), stichter van het Chassidisme zei: "Vergeten leidt tot ballingschap, gedenken is het geheim van verlossing". Desalniettemin kunnen herinneringen pijnlijk zijn. Waar het om gaat is dat ze een plek krijgen bij degenen die zij moeten verwerken. Waar het om de oorlog gaat, is het van belang dat de herinneringen tevens plek krijgen in het nationaal geweten, zodat dit bijdraagt aan het historisch besef. Dit jaar was het thema van bevrijdingdag:

**WIE DE OGEN SLUIT VOOR HET VERLEDEN,
 IS BLIND VOOR DE TOEKOMST.**

Een thema gebaseerd op het joods spreekwoord.

Wij zien het als onze opdracht de herinnering aan joodse inwoners in de regio levend te houden. Dit doen

wij o.a. door wat wij laten horen en zien. Daarmee bieden wij blijvend onderdak aan die herinnering, een herinnering die niet slechts interessant is voor wie van geschiedenis houdt, maar relevant voor ons allemaal. In deze nieuwsbrief een terugblik op recente activiteiten en een vooruitblik op nieuwe activiteiten waarvoor graag uw aandacht.

Vriendelijke groet, het bestuur,

Ronald Kitsz, Ton de Koning & Yvar Monasch.

We kijken terug op een maand met bijzondere bijeenkomsten en activiteiten. Tijdens de Jom Hasjoa bijeenkomst heeft Josua Ossendrijver zijn persoonlijke verhaal verteld. In veel gevallen is het duidelijk wie de slachtoffers van de Sjoa waren. In zijn geval is dat jaren onduidelijk geweest. Op 67 jarige leeftijd deed hij een ontdekking die zijn leven veranderde. Tot die tijd

had hij altijd een 'unheimisch' gevoel gehad over wie hij was.

"Mijn moeder heeft mij twee maal het leven gegeven, eenmaal bij mijn geboorte en vrijwel onmiddellijk daarna, door mij 'weg te geven' en

aldus uit de handen van nazi's te houden, wat heel heftig geweest moet zijn." Aldus Josua. Na afloop zond hij ons een tekening, gemaakt door een meisje aan wie hij zijn verhaal in haar klas verteld

had. Bijzonder ontroerend. Op plechtige wijze zijn de namen van de in Sliedrecht geboren en tijdens de Sjoa omgekomen joden opgelezen opdat de herinnering aan hen niet in ballingschap raakt.

Voorts namen wij deel aan de dodenherdenking op 4 mei. Op 5 mei hadden wij de eer als eerste de fakkeldragers die 's nachts vanuit Wageningen aan de bevrijdingsloop hadden deelgenomen als 1^e te ontvangen. Samen met burgemeester A. Van Hemmen van Sliedrecht en (wnd.) burgemeester R. Augusteijn van Hardinxveld-Giessendam.

Foto: Amy van Stralen

Wij hebben de ploeg welkom geheten en zijn kort de gelopen route met ze “meegegaan.” We benoemden dat voor de oorlog in Wageningen joodse studenten aan de landbouwschool zich voorbereidden op vertrek naar het toenmalige Palestina. Vervolgens dat er joodse werkkampen geweest zijn, o.a. tussen Ochten en Kesteren. Hierna hebben wij het verhaal van de enige joodse familie uit Lienden, familie Frank, verteld waarvan de kleine dochter Esther in handen van de nazi's viel door overijverig optreden van de burgemeester aldaar. De uit Tiel afkomstige familie Blijdesteijn overleefde de oorlog door onder te duiken, maar hun winkel was volledig leeggeroofd. Hun familienaam stond op het meubilair van de synagoge uit Zaltbommel, welke nu in de Dijksynagoge staat. Voorts via Gorinchem naar Sliedrecht alwaar burgemeester Van Hemmen zich eerlijk en hardop afvroeg wat hij als burgemeester in de oorlog gedaan zou hebben. Burgemeester Augusteijn bedankte voor de uitnodiging en riep op iedereen elkaar rouw te gunnen.

Foto: Amy van Stralen

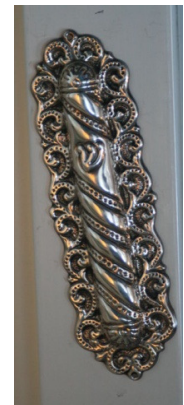
Vermeldenswaardig, juist vanwege de aanwezigheid van beide burgemeesters! Tot slot hebben wij een bijdrage geleverd aan de

expositie in het Sliedrechts Museum, welke goede referenties kreeg. Een expositie die aanleiding gaf ons uit te nodigen voor de permanente expositie een kleine hoek te gaan vullen en voor het najaar een grote expositie te gaan verzorgen. Geweldig!

DINSDAG 23 JUNI om 20.00 UUR
LEZING: JOODSE VOORWERPEN

In de Dijksynagoge zijn een aantal zaken te zien waarover veel te vertellen valt. De geschiedenis van het gebed voor het Koningshuis is al een verhaal apart. Maar wist u ook dat de ramshoorn niet slechts bij Hoge Feestdagen gebruikt werd, maar zelfs meer dan 70 maal in de Tenach genoemd wordt? Waarom wordt de mezoëza eigenlijk schuin opgehangen? U bent van harte welkom op de lezing die Ronald Kitsz op dinsdag 23 juni a.s. zal houden.

ZOMERACTIVITEITEN: 13.30 – 16.30 uur

- **WOENSDAG 29 JULI**
- **WOENSDAG 5 AUGUSTUS**
- **WOENSDAG 12 AUGUSTUS**

De zomer komt eraan en is voor ons aanleiding om dit jaar zomeractiviteiten te organiseren. Het zal van de belangstelling (en misschien van het weer?) afhangen hoeveel bezoekers we zullen ontvangen, maar het belooft interessant te worden voor zowel jeugd als volwassenen.

Wat kunt u verwachten? Tijdens deze extra openingstijden zullen wij u vermaken. Op al deze dagen zal er in de synagoge om 14.00 en om 15.00 uur een korte lezing over de synagoge verzorgd worden, terwijl er (voor kinderen) beneden van

alles te zien en te doen is. Spelen met Hebreeuws waarvoor elke middag vanaf 15.00 uur een docent Ivriet aanwezig is!

Verder een prijsvraag, een kleurwedstrijd, matzes eten en kosher snoep, enzovoorts. **Graag heten wij u met uw (klein)kinderen, neefjes, nichtjes die op visite zijn of logeren dan wel andere vrienden en belangstellenden welkom! Toegang: €2,-- p.p.**

JODEN IN DE MAATSCHAPPIJ VAN WELDADIGHEID

De Maatschappij van Weldadigheid was een particuliere organisatie die in de 19^e eeuw armoedige gezinnen, veelal uit de grote steden, wilde helpen om een eigen bestaan op te bouwen als boer. In de 20^e eeuw werd het accent van de werkzaamheden verschoven van armoedebestrijding naar het beheer van cultuur- en bosgronden. Ook joodse gezinnen vertrokken naar het platteland. Zo ontstonden kolonies op het platteland waar joden hun eigen gemeenschappen oprichtten, compleet met een synagoge, school en begraafplaats. Geert Groen heeft hier op indrukwekkende wijze onderzoek naar gedaan en

kan hier op boeiende wijze, aan de hand van vele anekdotes, over vertellen. U bent welkom om naar zijn interessante verhaal te luisteren op:

**WOENSDAG 16 SEPTEMBER
OM 20.00 UUR**

Zoals u bekend is hebben wij een bescheiden expositieruimte die desondanks ruim gevuld is. Wij beschikken echter over meer dan wij kunnen exposeren. Wij zijn dan ook blij dat wij in het Sliedrechts Museum iets hiervan een permanente plek kunnen geven. Na de zomervakantie zullen wij echter ook onze eigen expositieruimte opnieuw inrichten. Voor de open monumenten-

dagen van september 2015 zal dit een feit zijn. Zo blijft een bezoek aan ons de moeite waard!

**OPEN DAGEN EN
MONUMENTENDAGEN**

Als stichting heten wij u weer van harte welkom op onze vaste open dagen, elk tweede weekend van de maand, van 14.00 – 16.00 uur. Een ideale gelegenheid om vrijblijvend rond te kijken of bv. de mogelijkheden voor rondleidingen, bar mitswa feestjes of uw burgerlijk huwelijk te bespreken.

Open dagen zijn er op:

11 en 12 juli 14.00 – 16.00 uur
8 en 9 augustus 14.00 – 16.00 uur

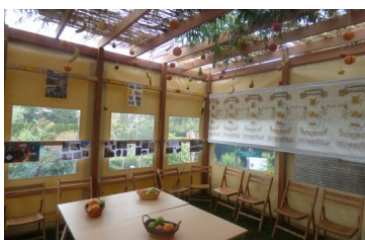

De **Open Monumentendagen** zijn vervolgens op:

Open Monumentendag 12 september 10.00–16.00 uur
13 september 14.00–16.00 uur

Wij zijn trots op onze monumentenstatus, hoewel bescheiden van omvang en architectuur, maar wel een plaats waar geloof en cultuur samenkomen. Een plaats waar een indruk gegeven wordt van de tijd waarin de synagoge is opgericht, een momentopname. Verder zijn er Open dagen er op:

10 en 11 oktober 14.00 – 16.00 uur
14 en 15 november 14.00 – 16.00 uur
12 en 13 december 14.00 – 16.00 uur

Bezoek in oktober tevens de soeka

VAN DE PENNINGMEESTER

Zoals u bekend is hebben wij een moeilijk financieel jaar achter de rug. We zijn er echter nog niet. Om een gezonde financiële basis zonder schuld te krijgen, is nog steeds hulp nodig. De renteloze lening die ons vorig gered heeft moet immers wel worden afgelost. Daarnaast is het *wenselijk* dat expositie vernieuwd wordt en is het *noodzakelijk*

dat de tuin opgehoogd en er (groot) onderhoud gepleegd wordt. Hiervoor is geld nodig. Als stichting heeft de Belastingdienst ons aangemerkt als een **Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)**. Giften, erfstellingen en legaten (!) aan de Stichting vallen daarom onder het nultarief van het schenkingsrecht en de successierechten. Mogen wij weer op uw bijdrage rekenen? Deze is welkom op:

NL96 RABO 0399 3065 87
Naam: **STICHTING SYNAGOGES LIEDRECHT**

Bij voorbaat hartelijk dank! Ton de Koning,
penningmeester: acdekoning@yahoo.com

CONTACTGEGEVENS

Secr: Dhr. R.J. Kitsz
Rondo 132, 3363 LB Sliedrecht
Tel: 0184 – 419 408 / 06 – 109 78 191
E-mail: info@dijksynagoge.nl
Internet: www.dijksynagoge.nl

Bezoekadres: Rivierdijk 51, 3361 AD, SLIEDRECHT

Rondleidingen/afspraken:

Mw. G. Zijlstra
Telefoon: 0184 – 411 527
Mail: gj-zijlstra@hetnet.nl

DE JOODSE GEMEENTE

De Dijksynagoge is een gewijde synagoge. Aanwezig zijn Thorarollen. Daarnaast brandt er een eeuwig licht als herinnering aan de menorah in de tempel, die ook altijd brandde. Veel diensten worden er momenteel niet gehouden, maar wel regelmatig, ook buiten de feestdagen om.

Info: Ton en Sarah de Koning
telefoon: 010 - 236 34 02
e-mail: ajdekoning@yahoo.com